

## **НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АРХІВНІЙ ГАЛУЗІ**

Інформатизація архівної справи – це комплексна система організаційних, науково-методичних і технологічних заходів, що забезпечують розроблення на єдиних методологічних та методичних засадах взаємопов'язаних інформаційних технологій у галузі архівної справи, створення мережі локальних централізованих баз даних, формування національної архівної інформаційної системи.

Основна мета інформатизації архівної справи полягає в оптимізації формування НАФ, зберігання документів, захисті національних інтересів в архівній справі, вирішенні проблем оперативного і повноцінного доступу до архівної інформації, актуалізації інформації, що міститься в документах, та прискорення залучення її до суспільного обігу, інтеграції документальних ресурсів у світових інформаційних мережах.

Основними етапами інформатизації архівної справи є:

- обладнання архівних установ відповідними технічними та програмними засобами, комп'ютеризація управлінських функцій Укрдержархіву та архівів;
- комп'ютеризація комплектування архівів та централізованого обліку документів, створення в електронній формі системи архівних довідників, інших баз даних;
- комп'ютеризація на єдиних засадах процесів комплектування, описування, обліку, створення довідкового апарату в кожному архіві;
- представлення національних архівних інформаційних ресурсів у мережі Інтернет;
- використання комп'ютерних технологій для страхового копіювання документів, формування повнотекстових баз даних;
- створення електронних копій документів для фонду користування.

Координацію, супровід, методичне і програмно-технічне забезпечення інформатизації архівної справи здійснюють Укрдержархів та УНДІАСД [1].

Інформатизація архівної справи в Україні невіддільна від світової історії зародження та розвитку архівів, формування архівних систем, генези світової архівознавчої думки. Великий вплив на інформатизацію архівної справи в Україні справили відповідні процеси, що відбувалися в світі, передусім, у тих державах, що займають провідні позиції щодо розвитку інформаційних технологій.

I етап - 1960-ті рр. – 1990 р.

II етап - 1991-1990-і рр.

III етап - з 2000 р. по сьогоднішній день

I етап – характеризується розвитком комп'ютерних технологій та впровадження їх у роботу архівних установ у вигляді пофондових каталогів (США, Велика Британія, Канада, СРСР).

II етап – 1991-1990-і рр. – характеризується впровадженням інформаційних технологій в архівну справу незалежної України. Створення продуктів на базі радянських ЕОМ не набуло поширення. Оскільки робота зі складання довідників сама по собі надзвичайно трудомістка, електронні довідники мали розроблятися системно, у вигляді архівного інформаційного ресурсу, базуючись на здобутках світової науки в цьому напрямку. Україна як член МРА (з 1948 р.) залучилася до світового досвіду та підключилася до розробки нових архівних інформаційних ресурсів.

III етап – з 2000 р. по сьогоднішній день розпочинається створення національної архівної інформаційної системи України.

Першим кроком стало відкриття веб-порталу Державного комітету архівів України у 2000 р. (з оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 25 жовтня 2000 р. «Про затвердження структури офіційного Web-сайту Держкомархіву України» від 3 листопада 2000 р. № 63).

Функції генерального архівного електронного довідника в Україні виконує офіційний архівний портал Укрдержархіву – «Архіви України», уперше презентований користувачам 24 грудня 2000 р. У ньому представлено ресурси, що складаються з таких розділів:

- структура архівної галузі держави, історія її розвитку,
- проблематика наукових досліджень та їх результати,
- нормативна база сфери архівної справи та діловодства,
- проекти нормативних актів для обговорення, методичні
- матеріали, бібліографія з питань архівної справи,
- повнотекстові електронні версії часописів «Архіви України» та «Вісник Держкомархіву», онлайн-версії електронні
- довідники різних жанрів, публікації документів,
- інформація, хроніка, актуальні питання архівної галузі
- тощо.

Таким чином функцією ІС виступає використання комп'ютерних технологій для:

- управління архівом, архівною справою та діловодством у зоні його комплектування;
- створення фондових баз даних для централізованого обліку архівних ресурсів, у тому числі для Державного реєстру національного культурного надбання;
- інформаційних та довідкових баз даних;
- страхового копіювання документів, створення електронних копій документів для фонду користування;
- представлення інформаційних ресурсів архівного відділу у мережі Інтернет.

## *Література*

1. *Організація документів на рівні архіву. [Електроний ресурс]. Систем. вимоги: AdobeAcrobatReader. URL: [http:// tpr://poznayka.org/s41930t1.html](http://tp://poznayka.org/s41930t1.html) (дата звернення: 20.03.2017).*
2. *Кузовова Н. М. Інформаційні технології в архівній справі та документознавстві. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Херсон, 2015. –152 с.*